tema päralt. Matsi päraſt polnud tal muret, seſt suur poiss pidi ka möistma ja õppima üksi igaſt hädaſt ja õnnetuseſt tahti peasma ning wana mära tundis ta ju selle poolt, et see kaugemalle ei jooksnud, kui jalad kandsiwad, ja sähärduse kiire sõiduga ning raske koormaga nad teda palju üle Wene turu kaugemalle küll ei wõinud kanda, seal lootis isa Matsi jälle kätte saawat, ja nii ka lood olekſiwad olnud, kui mära mitte ju waremalt, Kadrintali ja Wene turu wahel, aru kätte poleks saanud, et sähärdune kiire hiilitsõit temale wanale loomale mitte üsna tululik pole, nimelt sellepäraſt mitte, et ta wäga kopsu peale käib ja hinge rindu kinni matab. Mats oli ka weel raskusels ohjade otsas ning kiskus sellega looma pea birmus wasta rindu, nii et Holostowi sauna kohal wägise tahtis rinnad kinni matta, mis siis muud kui parem waja kiire sõit jätta ja pisut hingata. Seda ka mära mõistlikult tegi. Mats pööras nüüd hobuse koguni nulitsa ääre, jättis ta seisma, käis mõne korra ümber hobuse ja koorma, waadates, kas kõik ikka weel alles ja terwe. Ei puudunud ka midagi ning nõnda ootas ta siis kunni teised järele tuliwad. Ta ei aimanud hingestki, kui wäga tema kiire sõit wana aunsat Puuratsi pahandanud, alles teised räägisiwad talle, kuda orgimees teda kohejalaratsa taga ajanud, aga mitte kätte saanud, aga kõigil jäi teadmata, mill kombel Puurats oma ära lendanud lindu weel tahtis püüda.

Linnas toimetati kõik nii ruttu ära, kui lood lubasiwad, seſt mehed ei tahtnud mitte öösseks linna jäeda, waid kohe selljamal päewal jälle wälja sõita ja siis kusagil kõrtsus, kas Tondil või Jrul öömajale jäeda. Matsi isa oli asjatallitusses niisama osaw kui ta Matsi wasta wali oli ning nõnda oli ta kõigi mõisa toimetustega õige waratselt walmis, müüs siis weel turul oma wilja koorma ära, ostjaid oli mitu tükki taga Matsi ümber kogunud ja nõnda sai isa kaunis hõlpsal wiisil hea hinna. Nüüd ostett weel Matsile sallaseb wene saapad, pooltoopi tõkatit ka kohe määrdeks — pudel oli sellels lodunt kaasa wõetud — ning et isa korra heas tujus oli ja raha kott ka pakitses, siis osteti Matsile

ka weel suur tore kitse nahka karune müts. Nii wõis Mats selle linnakäiguga õige rahul olla. Isa läks siis Wene tura ääre kõrtsi pisut oma asju tallitama, nii üsna kuiwa suuga ei tahtnud ta ka mitte linnast ära sõita, ehk küll muidu täieste kaine mees ja wennastekoguduse liige oli. Mats wõeti ka ligi kõrtsi tuppa ja seati akna lähedalle pingile istuma, kust hõlpsaste hobuseid õue silmata wõis. Isa ulatas talle ka weel mõne kringli saia kätte ja käskis wued saapad jalga tõmmata, et korra tee peal pisut märjaks saaksiwad, siis wõtta ennemaste määrde sisse. So, ja nüüd jätame siis Matsi ja tema isa paari teise külamehega kõrtsi; Mats tõmbab kollaseid saapaid jalga ja katsub uut karusi mütsi pähä, teistel wanematel meestel on leti ääres juttu puhuda, meie aga wõtame jutu jalad õlale ja sibame Liiwa kõrtsi ette ootama, kunni nad järele tulewad, seſt Liiwa kõrtsis on tõikide killameeste kogumise paik, kes üle pea täna wälja sõidawad.

Kõrtsi esine on Liiwal täna rahwast täis nagu peetaks siin laata. Wiru ja Harju ja Järwa mehed näiwad täna kõik wennalikult kokku leppinud olema, ka mõnda Alutaguse meest ja Tartlast wõib teiste hulgast keele pooleſt ära tunda. Kõrtsi tuas on ka niipalju rahwast, et enam hästi sisse ei pease, nimelt on akna äärsed puupüsti rahwast täis, kõik wahiwad õue, pajatawad ja naerawad.

„Orgimees otsib omale talumeeste käest pülsimunstrit," tähendab üks, teised naerawad „hah, hah, hah."

„Mes tal pülsimustret waja, ta kaeb, kes kellegi see kõige pehmem walukoda on!" wastab teine ja jälle tõuseb uus naer.

„Ei, naabrid! Orgimehel on nõnu rätsepaks hakata ja õpib nüüd seda kinttu wormi tundma. Sellel mehel wõtab ta siis püksi mõetu, kellel kõige parem worm on."

„Olge rahu, mehed, mina teen, mis orgimehel waja: Temal kadunud kodu pülsid naese jalga ära, nüüd otsib, kas ei saa kellegi küla mehe jalast, kellel kats paari juhtub olema, ühte omale."

Kuna külamehed nõnda räägisiwad ja hirwitasiwad, oli

Eesti-rahwa kasuline Kalender 1883, lk. 28